

POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z wniosku K. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
z udziałem zainteresowanej M. s.r.o. w C.
o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 31 stycznia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 4 października 2016 r., sygn. akt III AUa [...],

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od K. K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawca K. K. w dniu 9 czerwca 2016 r. wniósł skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 28 maja 2015 r. sygn. akt III AUa [...]. Skarżący oparł przedmiotową skargę na przesłankach wznowienia postępowania w rozumieniu przepisu art. 403 § 2 k.p.c. w postaci powołania się na nowe dowody, którymi nie dysponował w toku poprzednio toczącego się postępowania, a dotyczącymi jego zatrudnienia na terenie Słowacji, to jest raportów wykonywania pracy, PIT-ów za lata 2013, 2014, zaświadczenia o zatrudnieniu, potwierdzeń otrzymywania wynagrodzeń, druków

zgłoszeniowych S 1, RLFO, E104. Skarżący wskazał, że pod koniec maja poinformował pracodawcę o ustaleniu właściwego ustawodawstwa i uzyskał powołane dokumenty.

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 4 października 2016 r. oddalił skargę. Argumentował, że kwestia jednoczesnego istnienia i wykonywania dwóch tytułów ubezpieczenia społecznego na terenie dwóch różnych krajów członkowskich w wariantcie dotyczącym pracy najemnej i prowadzenia działalności na własny rachunek uregulowana jest w art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) z dnia 29 kwietnia 2004r. nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 2004/166/1). W okolicznościach sprawy wobec powyższego połączenia tytułów ubezpieczenia społecznego znajduje zastosowanie zasada z art. 13 ust. 3 w/w rozporządzenia wskazująca na podleganie ubezpieczeniu społecznemu w państwie w którym wykonywana jest praca najemna. Tylko w wypadku nie budzącym wątpliwości organ rentowy może wydać decyzję tymczasową stosując procedurę opisaną w przepisie art. 16 ust. 1 w zw. z art. 14 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L2009/284/1).

Z okoliczności sprawy wynika, iż organ rentowy miał wątpliwość co do rzeczywistego charakteru zatrudnienia wnioskodawcy na terenie Słowacji, w tych okolicznościach polski organ rentowy, wydał decyzję zaskarżoną o podleganiu wnioskodawcy polskiemu ustawodawstwu.

Słowacka instytucja ubezpieczeniowa, w świetle ustaleń poczynionych przez Sąd Apelacyjny w poprzednim postępowaniu, nie zakwestionowała podlegania wnioskodawcy polskiemu ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych. W rezultacie, polski organ rentowy wystąpił do Słowackiej instytucji, która uznała, że zawiadomienie o podleganiu wnioskodawcy polskiemu ustawodawstwu stało się ostateczne i nie kwestionowała tego faktu.

W świetle powyższego, podstawy wznowienia dotyczące treści stosunku pracy wnioskodawcy na terenie Słowacji, rzeczywistego charakteru zatrudnienia i dowody, na które strona powołuje się w tej kwestii, są bezprzedmiotowe w

granicach określonych przez decyzję organu rentowego z dnia 2 października 2014 r. (w której stwierdzono, że wnioskodawca podlega polskim ubezpieczeniom społecznym).

Skargę kasacyjną złożył wnioskodawca, zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie: art. 403 § 2 k.p.c. w zw. z art. 399 § 1 k.p.c. w zw. z art. 16 ust. 2-4 rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (we) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego; art. 412 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 316 § 1 k.p.c.; i art. 233 § 1 k.p.c.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący powołał się na jej oczywistą zasadność. Argumentował, że ocena Sądu drugiej instancji, iż samodzielna ocena tytułu ubezpieczenia społecznego realizowanego na terenie innego państwa członkowskiego jest niedopuszczalna, a ukierunkowane na nią przesłanki wznowienia postępowania sądowego są bezprzedmiotowe i niezasadne jest błędna. W procesie legitymację do wniesienia skargi o wznowienie postępowania mają strony postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem. Wskazując na niemożność oceny przedłożonych dokumentów przez skarżącego w postaci druków zgłoszeniowych SI, RLFO, E104 wydanych przez słowacką instytucję, Sąd Apelacyjny pominął istotę sprawy co do której skarżący złożył skargę o wznowienie. Zauważył też, iż polski organ uzyskując informację o dokumentach zgłoszeniowych w zakresie ubezpieczeń za granicą, w sprawie o ustawodawstwo właściwe, ma obowiązek wyjaśnić te kwestię z organem zagranicznym, który był wystawcą tych dokumentów w ramach koordynacji, o której mowa w art. 16 rozporządzenia wykonawczego. W niniejszej sprawie kwestia dokumentów, które zostały załączone przez skarżącego nie została poddana ocenie organu słowackiego w toku postępowania które toczyło się w sprawie III AUa [...], co uzasadnia zarzut, że nieprawidłowe było postępowanie organu rentowego w zakresie podjętej z organem słowackim koordynacji. Zaznaczenia wymaga, iż organ słowacki przemilczał kwestię wystawienia dokumentów potwierdzających objęcie ubezpieczeniem. Tym samym dołączone dowody miały istotne znaczenie dla sprawy, i stanowiły podstawę wznowienia postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie może zostać przyjęta do rozpoznania.

Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurystycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W ocenie skarżącego oczywiście trafny jest pogląd, że sąd polski jest władny samodzielnie oceniać tytuł ubezpieczenia społecznego na terenie innego państwa członkowskiego. Wnioskodawca pominął jednak, że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 czerwca 2013 r., II UK 333/12 (OSNP 2014 nr 3, poz. 47) stwierdził, iż nie jest dopuszczalna ocena stosunku prawnego stanowiącego tytuł ubezpieczenia społecznego w innym państwie członkowskim przez instytucję miejsca zamieszkania osoby wnoszącej o ustalenie właściwego ustawodawstwa, ponieważ stwierdzenia spełnienia warunków ubezpieczenia społecznego w systemie prawnym państwa wykonywania pracy, podlegającym koordynacji na podstawie rozporządzenia nr 883/2004, dokonują organy właściwe do stosowania tego prawa. Oznacza to, że polski organ rentowy, jako instytucja właściwa według miejsca zamieszkania wnioskodawcy, nie ma kompetencji do oceny spełnienia warunków objęcia wnioskodawcy ubezpieczeniem społecznym w innym państwie członkowskim z tytułu wykonywania tam pracy najemnej. Z powyższego wynika, że do organu rentowego, jak również do sądu polskiego, należy przede wszystkim

ustalenie, czy osoba uprawniona podlega ubezpieczeniu społecznemu w danym państwie członkowskim, a nie ustalenie, czy ważny jest stosunek prawny będący podstawą objęcia tej osoby ubezpieczeniem społecznym w tym państwie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2016 r., I UK 370/15, LEX nr 2166375 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2017 r., II UK 254/16, niepublikowane). Oznacza to, że Sąd Apelacyjny w [...] orzekając w niniejszej sprawie wyznaje stanowisko dominujące w orzecznictwie. W tych okolicznościach trudno uznać, że podstawy skargi kasacyjnej są uzasadnione i to w stopniu oczywistym.

Kategoria prawna, do której odwołuje się wnioskodawca, została wyznaczona niedookreślonym zwrotem. Powszechnie przyjmuje się, że oczywista trafności skargi kasacyjnej ma miejsce wówczas, jeśli dla przeciętnego prawnika, jest ona niewątpliwa, z góry widoczna, bez potrzeby głębszej analizy stosunku prawnego oraz bez sprawdzania i oceny dowodów. Zapatrywanie to powinno wystąpić już w trakcie przedsądu, czyli wstępnego badania skargi kasacyjnej, gdyż na tym etapie procedowania rolą Sadu Najwyższego nie jest szczegółowe badanie zgłoszonych podstaw zaskarżenia. Oznacza to, że w sytuacji, gdy ugruntowana interpretacja przepisów nie potwierdza tezy skarżącego, nie dochodzi do spełnienia dyspozycji art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Konkludując: wobec niewykazania istnienia powołanej w skardze kasacyjnej przesłanki przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji. O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).